

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 929-ҳадис

929 - وَعَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ قَالَ: قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا: وَأَرْسَاهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَلْ أَنَا وَأَرْسَاهُ»، وَدَكَرَ الْحَدِيثَ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [5666].

929. Қосим ибн Мұхаммаддан ривоят қилинади. Оиша розияллоху анҳо: «Вой бошим», дегандилар, (Набий соллаллоху алайҳи васаллам Оиша розияллоху анҳога ёқтирмайдиган бир сүз айтдилар. Оиша розияллоху анҳо эса бу айтган сүзларига эътиroz билдирганларидан кейин) Набий соллаллоху алайҳи васаллам: ««Йўқ, «Вой бошим», (дейдиган) мен», деб, ҳадиснинг қолганини зикр қилдилар.

Имом Бухорий ривояти.

Шарҳ: Ҳадиснинг тўла шакли қуйидагича бўлган:

«Қосим ибн Мұхаммад айтади:

«(Бир куни) Оиша розияллоху анҳо: «Вой бошим!» деди. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «Агар бу (яъни ўлиминг) тириклигимда бўлса, сен учун мағфират сўрайман, ҳаққингга дуо қиласман», дедилар. Оиша: «Во ҳасрато! Аллоҳга қасам, менинг ўлимимни истаяпсизми дейман?! Агар шундай бўлса, ўша куниёқ завжаларингиздан бири билан бирга бўласиз», деди. Набий соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар: «Йўқ, «Вой бошим», (дейдиган) мен. Одамлар гапирмасин ёки орзумандалар орзу қилиб юрмасин деб, Абу Бакр ва унинг ўғлига одам юбориб, (халифаликка уни) тайинлаб қўяймикан ҳам дедим [ёки ирова қилдим], лекин Аллоҳ (ундан бошқанинг халифа бўлишига) рози бўлмайди, мўминлар ҳам (ундан бошқани) рад қиласди [ёки Аллоҳ (ундан бошқанинг халифа бўлишини) рад қиласди, мўминлар ҳам (бошқага) рози бўлишмайди], дедим». (Имом Бухорий ривояти).

Бу ҳадисда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам завжаларига эътиборли бўлганлари, уларнинг кўнглига қараганлари кўриниб турибди. Оиша розияллоху анҳонинг «Вой бошим!» деган гапига ҳазил ёки танбеҳ маъносида «Агар шундай

бўлса, сен учун мағфират сўрайман, ҳаққингга дуо қиласман. Шундай экан, нега ғам чекасан?» дейдилар. Бироқ Оиша розияллоҳу анҳонинг бу гапдан ранжиганини кўриб, эркалаган маънода «Сен учун мен оҳ тортай» ёки «Сен эмас, мен олдин вафот қиласман» деб, унинг кўнглини кўтарганлар. Кейинги гапда «Абу Бакрни ўзим халифа этиб тайинлаб қўяй, дедим^Лу, Аллоҳнинг Ўзи ҳам шуни ирода қилишини, мўминлар ҳам уни танлашини ўйлаб, ишни уларга ҳавола қилиб қолдирдим», демоқчи бўлганлар.

Манба: hadis.islom.uz

